KOULUKULJETUSOPAS

Vieremän kunta

SISÄLLYSLUETTELO

1. Koulukuljetuksen myöntämisen yleiset periaatteet

2. Kuljetuksen myöntämisen perusteet

   2.1. Koulumatkan pituus
   2.2. Oppilaan itse kuljettava matka
   2.3. Koulumatkaan kuuluva aika odotuksineen
   2.4. Koulumatkan vaikeus, rasittavuus tai vaarallisuus
   2.5. Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat
   2.6. Yhteishuoltajuus
   2.7. Tapaturman tai sairauden perusteella järjestettävät määräaikaiset kuljetukset

3. Koulukuljetusten järjestämisen periaatteet
   3.1. Oppilaan linja-autokortti

4. Saattoavustus

5. Järjestyssäännöt, vakuutukset ja vahingonkorvaus

6. Muistilista onnistuneisiin koulukuljetuksiin

1. KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslaki 32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2. KULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Koulukuljetuksista päätetään yllä olevan perusopetuslain ja tässä koulukuljetusoppaassa mainittujen kunnanhallituksen tekemien periaatepäätösten mukaisesti.

Kuljetusasioita käsitellään hallintolain ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Asioiden viivytyksettömän ratkaisemisen mahdollistamiseksi huoltajien on oltava erilaisten muutostilanteiden osalta yhteydessä koulutoimistoon heti, kun muutos on tiedossa. Muutos astuu voimaan viimeistään kahden viikon kuluttua sen tietoon saamisesta.

Kunta osoittaa oppivelvollisille opetuksen järjestämispaikan. Koulukuljetus järjestetään tähän kouluun (ns. oppilaan lähikoulu).

Oppilaan koulumatkalla tarkoitetaan matkaa oppilaan vakituisesta, väestörekisteriin merkitystä asuinpaikasta kouluun.

2.1. KOULUMATKAN PITUUS

Esiopetuksessa olevien oppilaiden kuljetusetuus koskee kuljetusta kotoa tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja/tai esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Koulukuljetus järjestetään, jos:

• esiopetusoppilaan koulumatka on yli 3 km. Esioppilaiden omavastuumatka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin alueilla, joilla ei ole tievalaistusta, on yksi kilometri (1 km). Lyhyempää (1km) omavastuumatkaa ei sovelleta kirkonkylällä asuviin oppilaisiin.

• 1.- 2. luokan oppilaan koulumatka on yli 3 km.

• 3.- 9. luokan oppilaan koulumatka on yli 5 km.

Etuus ei siis koske kodin ja varhaiskasvatuksen eikä varhaiskasvatuksen ja kodin välistä matkaa.

Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä käyttäen. Koulumatkan mittauksen suorittaa koulutoimisto karttaohjelmaa käyttäen. Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa käytetään Koululiitu-ohjelmaa.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta riippuen kuljetusauton reitistä, kävelymatkasta ja kuljetukseen käytetystä ajasta. Kunta ei ole myöskään velvollinen järjestämään koulukuljetusta maantieteellisesti suorinta reittiä käyttäen.

2.2. OPPILAAN ITSE KULJETTAVA MATKA

Koulukuljetuksessa mukana olevan oppilaan matkaan voi sisältyä kävelyosuus linja-autopysäkille tai taksireitin varteen. Oppilaan mahdollisuuksia omatoimiseen kulkemiseen osalla koulumatkaa arvioidaan ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:ssä mainitut kriteerit kuten oppilaan ikä, muut olosuhteet ja tien vaarallisuus sekä koulumatkaan kuluva aika. Erityisesti kiinnitetään huomiota esi- ja alakouluikäisten mahdollisuuksiin selviytyä osasta koulumatkaa omatoimisesti.

Koulumatkaan käytettyyn kokonaisaikaan lasketaan myös alla olevassa taulukossa oleva oppilaan koulumatkaan käyttämä kävelyaika (Kuntaliiton suositus: ikä/kävelyaika)

Ikä	Kävelyaika (min/km)	Ikä	Kävelyaika (min/km)
5	16	11	11,8
6	15	12	11,6
7	14	13	11,4
8	13	14	11,2
9	12,5	15	11
10	12	16	10,8

Huoltaja vastaa aina lapsen saattamisesta ja vastaanottamisesta kouluautolle/kouluautolta!

2.3. KOULUMATKAAN KUULUVA AIKA ODOTUKSINEEN

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan eri kuljetusmuotoja (ELY-keskuksen vuoroauto, tilauslinja-auto ja taksi). Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään

mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Ohjattu toiminta voi olla esimerkiksi läksyjen tekoa. Ohjattua toimintaa ei järjestetä aamukuljetusten ja koulun alkamisen välissä.

2.4. KOULUMATKAN VAIKEUS, RASITTAVUUS TAI VAARALLISUUS

Vieremän kunta voi järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvata oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea, rasittava tai vaarallinen. Opetuksen järjestäjä arvioi aina oppilaskohtaisen harkinnanvaraisen koulukuljetuksen. Koulumatka saattaa olla liian vaikea esimerkiksi oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on esimerkiksi terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin. Koulumatkan vaarallisuus voi olla esim. petoeläinten runsas esiintyminen oppilaan itsekuljettavalla matkalla. Sääolosuhteet, yleisten/yksityisteiden kunto ja pimeys eivät ole perusteita kuljetuksen myöntämiselle. Muu koulumatkan vaarallisuuden arviointi tehdään koulutoimistossa käyttäen apuna Koululiitu-ohjelmaa sekä tiehallinnon ja poliisin lausuntoja.

Koulumatkan vaikeudesta, rasittavuudesta tai vaarallisuudesta johtuvaa maksutonta koulukyyditysẗä haetaan huoltajan kirjallisella hakemuksella (liite 1). Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden, rasittavuuden tai vaarallisuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijalausuntoa (poikkeus koulumatkan vaarallisuuden arviointi koulutoimistossa Koululiitu-ohjelmaa hyödyntäen, esim. Ouluntie) Lausunnon voi antaa julkisen terveydenhuollon lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen. Lausunnosta on ilmettävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmettävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Suositus kuljetuksen järjestämisestä ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan viranhaltija, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista asia (Vieremän kunnan hallintosääntö 25 §) tai sivistyslautakunta päättää kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden (Vieremän kunnan hallintosääntö 24 §).

2.5. MUUSSA KUIN LÄHIKOULUSSA TAI VIERAASSA KUNNASSA KOULUA KÄYVÄT OPPILAAT

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee kunnassa järjestää niin, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Kunta osoittaa oppivelvollisille opetuksen järjestämispaikan (ns. lähikoulu). Koulukuljetus järjestetään vain tähän (esi)kouluun (ns. oppilaan lähikoulu). Oppilaan käydessä huoltajan anomuksesta koulua vieraassa kunnassa tai muussa kuin kunnan osoittamassa lähikoulussa, koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata, mikäli sivistyslautakunta ei päätä toisin. Sivistyslautakunnan mahdollinen päätös huoltajan anomuksesta maksuttomaan koulukyydityksen kunnan toiseen kouluun ei velvoita kuntaa järjestämään maantieteellisesti suoria ja lyhyimpiä koulukyydityksiä.

Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden kunnan sisällä ja haluaa käydä lukuvuoden loppuun vanhassa koulussaan, kuljetusta ei järjestetä eikä korvata (kuljetusetuus myönnetään vain oppilaan asuinpaikan mukaiseen lähikouluun).

2.6. YHTEISHUOLTAJUUS

Yhteishuoltajuustilanteessa kunnan järjestämä kuljetus on ainoastaan sen kunnassa asuvan vanhemman luota, jossa oppilas on väestörekisterin mukaan kirjoilla (KHO:2006:10, 14.3.2006).

2.7. TAPATURMAN TAI SAIRAUDEN PERUSTEELLA JÄRJESTETTÄVÄT MÄÄRÄAIKAISET KULJETUKSET

Määräaikaisen kuljetuksen järjestämiseen vaaditaan lääkärin lausunto, josta ilmenee kuljetuksen tarpeellisuus, mille ajanjaksolle kuljetusta suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Suositus kuljetuksen järjestämisestä ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle, vaan viranhaltija, jonka tehtäviin kuuluu ratkaista asia, päättää kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin kouluautovuoroihin.

Vapaa-ajan tapaturman tai sairauden sattuessa kuljetus järjestetään oppilaan ns. omaan lähikouluun.

Mikäli oppilas huoltajan pyynnöstä on otettu oppilaaksi muuhun kuin perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, ei määräaikaista maksutonta koulukuljetusta järjestetä vapaa-ajan tapaturman tai sairauden perusteella.

Koulutapaturman sattuessa koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa tai koulumatkalla, sen aiheuttamasta kuljetustarpeesta vastaa Vieremän kunta. Tämä koskee kaikkia oppilaita.

3. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

Koulupäivien alkamis- ja päättymisajat on järjestettävä mahdollisuuksien mukaan niin, että koulukuljetuksissa pystytään hyödyntämään julkista linja-autoliikennettä (ELY-keskuksen linja-autovuorot).

Koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista linja-autoliikennettä hyödyntäen. Muita kuljetusmuotoja, eli tilauslinja-autoja ja takseja, käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä tai eräissä erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden niin vaatiessa.

Jos tilauslinja-autojen ja julkisen linja-autoliikenteen reitit sivuavat toisiaan, niin kyyditysmuodon valintaan vaikuttavat kunnan kannalta kyydityksen edullisuus ja oppilaan kannalta joustavuus. Ensisijaisena valintaperusteena on kyydityksen edullisuus.

Esioppilaat käyttävät samoja kuljetusmuotoja kuin perusopetuksen oppilaat.

Oppilaan tulee käyttää sitä kouluautoa, joka lähtee koulun päätyttyä. Koulukyyditys järjestetään ainoastaan kotiosoitteeseen, ei kaverin luokse tai muualle.

Koulukuljetusta ei järjestetä kotoa aamupäivätoimintaan eikä iltapäivätoiminnasta kotiin.

Kuljetusoppilaiden huoltajat voivat järjestää ja kustantaa lastensa koulumatkat myös itse, mikäli he katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

3.1. OPPILAAN LINJA-AUTOKORTTI

Vieremän kunta antaa linja-autoa käyttäville oppilaalle matkustamista varten linja-autokortin syksyllä koulun ensimmäisenä työpäivänä. Jos kortti rikkoutuu tai katoaa, on oppilaan ilmoitettava siitä heti koulutoimistoon. Hävinneestä kortista oppilaalta peritään uuden kortin hankkimisesta aiheutuneet kulut.

Linja-autoliikenteen pysäkkien ja tarkkojen aikataulujen selvittäminen kuuluu huoltajille.

Ensimmäisen koulupäivän aamuna elokuussa oppilaat pääsevät kouluun ilman matkakorttia.

4. SAATTOAVUSTUS

Huoltajalle voidaan maksaa esi- ja perusopetuksen oppilaan kuljettamisesta korvausta tilanteessa, jossa oppilaan sijoittaminen olemassa oleviin reitteihin olisi hankalaa oppilaan asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan sairaudesta/vammasta johtuvan erityisen syyn vuoksi. Saattoavustuksen maksaminen vaatii aina sivistysjohtajan viranhaltijapäätöksen. Korvaus on puolet kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen kulloinkin voimassa olevasta kilometrikorvauksesta tai linja-autotaksan mukainen korvaus. Korvaus maksetaan huoltajalle laskun perusteella jälkikäteen.

5. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT, VAKUUTUKSET JA VAHINGONKORVAUS

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkoilla.

Vieremän kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkoilla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opintoretkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

Mikäli oppilas aiheuttaa vahinkoa koulumatkalla esimerkiksi kuljetuskalustolle, on hän itse vahingonkorvausvelvollinen (Vahingonkorvauslaki 2 §). Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahingonkorvauksesta keskenään.

Vieremän kunta ei ole korvausvelvollinen oppilaiden aiheuttamista vahingoista.

6. MUISTILISTA ONNISTUNEISEEN KOULUKULJETUKSIIN

Jotta koulukuljetukset sujuvat turvallisesti ja joustavasti, oppilaan ja huoltajan on muistettava seuraavat asiat:

- Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulukuljetuksien aikana.
- Koulukuljetusta on oltava odottamassa kuljetuksen aikataulun mukaisesti. Kuljettajalla ei ole velvollisuutta odottaa oppilasta, jos oppilas myöhästyy sovitusta ajasta.
- Heijastimen käyttö on suositeltavaa pimeän aikana.
- Koulukuljetusta on odotettava rauhassa. Mikäli auto on myöhässä yli 20 minuuttia kotipysäkiltä, oppilas voi palata kotiin ja ilmoittaa asiasta huoltajalle, joka ilmoittaa asian edelleen koululle/koulutoimistoon.

- Matka-/linja-autokortti on oltava mukana koulukuljetuksissa
- Koulussa tarvittavat urheiluvälineet on pakattava niin, että niiden kuljettaminen on turvallsita.
- Linja-autossa ja taksissa on pidettävä turvavyöt kiinni koko matkan ajan. Matkan aikana ei voi myöskään vaihtaa paikkaa.
- Kuskin antamia ohjeita on noudatettava. Mikäli koulukyydityksien aikana ilmenee ilkivaltaa tai kiusaamista, siitä on ilmoitettava kuljettajalle, joka ilmoittaa asiasta edelleen koululle.
- Koulukyydityksestä poistuessa on muistettava turvallisuus ja rauhallisuus.
- Hyvät käytöstavat ilahduttavat kaikkia myös koulukuljetuksessa.
- Huoltaja vastaa aina kodin ja kuljetuksen pysäkille välisestä turvallisesta kulkemisesta.

Epäselvissä koulukuljetustilanteissa ota rohkeasti yhteyttä koulutoimistoon tai koulun rehtoriin.

VIEREMÄN KUNTA

Kuljetushakemus: Erityisillä perusteilla myönnettävä kuljetus

Hakemuksen tiedot	Huoltajan nimi Postiosoite			
	Kuljetusta haetaan lukuvuodeksi	Koulu, johon kuljetusta haetaan		
	Oppilaan nimi ja osoite	Syntymäaika	Luokka	Koulumatka, km
Kuljetuksen peruste	☐ Terveydelliset syyt			
	Liite ☐ Julkisen terveydenhuollon lääkärinlausunto ☐ Koulupsykologin todistus ☐ Diabeteshoitajan todistus			
	☐ Muu syy. Mikä?			
Päiväys ja allekirjoitus	Päivämäärä	Huoltajan allekirjoitus		

Lomakkeen palautus:

Vieremän kunta/Kirkonkylän koulu

Koulutoimisto, koulukyyditysasiat

Petterintie 12, 74200 Vieremä

Lisätietoja:

Koulujen rehtorit